

LBRIS

We know
books

povestiri
de pe
**Planeta
București**

istorisite cu prilejul
aniversării a 35 de ani
de la nașterea
EDITURII VREMEA

**EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2025**

Cuprins

Nașterea Planetei București	5
<i>Silvia Colfescu</i>	
Concert de muzică de Brahms. Un vis cu Lorelei, la Ateneu	11
<i>Simona Chițan</i>	
Ieri dimineață, București	19
<i>Silvia Colfescu</i>	
Intrarea Binelui	21
<i>Liliana Corobca</i>	
Despre neamul meu știu totul, dar nu pot spune nimic	31
<i>Victoria Dragu Dimitriu</i>	
Întâlniri cu boieri din București.	39
<i>Narcis Dorin Ion</i>	
Viața mea în Bucurescii Valahiei	57
<i>Adrian-Silvan Ionescu</i>	
În Bucureștiul iubit...	99
<i>Anca Irina Ionescu</i>	
În căutarea lui Take Ionescu	125
<i>Aurel Ionescu</i>	
Aoleu, pierdem vaporul!	131
<i>Stephane Ilinski</i>	
Bucureștiul unei provinciale din Paris	137
<i>Doina Lemny</i>	
O editură cu multe povești.	143
<i>Miruna Lepuș</i>	

Ce oameni ciudați!	147
<i>Ciprian Măceșaru</i>	
Dincoace de bine și de rău	151
<i>Călin-Andrei Mihăilescu</i>	
Șuiul din Mahalaua Domnească	155
<i>Simona Preda</i>	
Popas pe strada Mântuleasa	163
<i>Andreea Răsuceanu</i>	
Ghiță Berbecu	167
<i>Dan Roșca</i>	
Răvaș de amor	177
<i>Odilia Roșianu</i>	
Un București al contrastelor	181
<i>Oana Stănciulescu</i>	
Pe unde o fi Bonnie?	189
<i>Sorin Șerb</i>	
Din București, cu dragoste	197
<i>Cristiana Trică</i>	
Bucureștiul meu drag	203
<i>Dragoș Lucian Țigău</i>	
„Odă la Piața Romană”	213
<i>Doinel Tronaru</i>	
Bucureștiul meu din București	217
<i>Marina Vazaca</i>	
Triptic bucureștean.	225
<i>Gheorghe Verona</i>	
Ce nu ți se poate întâmpla la București	241
<i>Andrei Vieru</i>	
Despre București	245
<i>Lelia Zamani</i>	
Cuprins	255

Coperta: Silvia Colfescu
Redactor: Odilia Roșianu
Corectură: Alexandra Ciuciulin
Tehnoredactor: Alexis Dimcev

Copyright © Editura Vremea, 2025

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Povestiri de pe Planeta București.

- București : Vremea, 2025

ISBN 978-606-081-331-6

821.135.1

Editura Vremea este acreditată CNCS, categoria B,
domeniul *Istorie și Studii culturale*

Nașterea Planetei București

Dintotdeauna mi-au plăcut poveștile Bucureștilor. Un caleidoscop fascinant de istorioare mărunte și de istorii mărețe, de pățanii ale oamenilor, drame și bucurii, eșecuri și reușite, biografii ale caselor, amintiri ale bătrânilor încărcăți de ani, tot atâtea clipe din viața acestui imens organism care este un oraș. O lume. O planetă. Cu traiectoria ei, cu locuitorii ei, cu arhitecturile, cu identitatea ei. Cu cerul și cu infernul ei.

La câțiva ani după venirea pe lume a editurii Vremea, când deja, în fața noastră, se derulau mirifice posibilități și vaste alegeri, plimbându-mă prin orașul care mi-e mai drag decât oricare altul din lume și bucurându-mă de chipul lui inconfundabil, mi-a venit ideea să întocmesc un portret al lui în acel moment. Admiram mult *Ghidul*

semnat de Grigore Ionescu, apărut în 1939, dar de-atunci trecuse mai bine de jumătate de veac, timp în care orice ființă vie crește și se schimbă, iar schimbările orașului erau notabile, numai dacă ne gândim că, între timp, populația lui sporise de patru, cinci ori, cu consecințele previzibile... și imprevizibile. Am preluat de la marele istoric al arhitecturii ideea împărțirii programului de vizitare a orașului în trasee scurte, care să poată fi efectuate într-o jumătate de zi sau cel mult într-o zi, și am purces la inventarierea punctelor notabile ale fiecărui traseu. Neașteptat, documentarea pentru descrierea lor mi-a cerut ani: ore și ore în biblioteci, în arhive, lungi peripluri prin oraș, aventuri nesfârșite în încercarea de a culege informații de la locuitorii caselor, conversații cu istoricii specialiști în istoria Bucureștilor – suficient de amabili cât să-și rupă din timpul lor și să dăruiască din el cuiva interesat de asta (și aici trebuie să fac o plecăciune amintirii neuitatului Dinu C. Giurescu, care avea Bucureștii în sânge, moștenire de la tatăl său, Constantin C. Giurescu, autor al celei mai amănunțite și importante *Istории a Bucureștilor*, neîntrecută până în zilele noastre). La capătul acestor strădanii, aveam în mână un teanc de peste o mie de pagini, o cifră înspăimântătoare pentru editor și aproape la fel de fioroasă din punctul de vedere al cititorilor, care, la vremea aceea, deja pășeau cu hotărâre pe calea divertismentului bazat pe multă imagine și puțin efort. Reducerea informației la esențial a mai cerut o muncă dureroasă de câteva luni bune. Condiția ultimă, obținerea unui text acceptabil pentru un ghid al Bucureștilor adus la zi a fost astfel îndeplinită.

Ne aflam în anul de grație 2000. Lumea nu se sfârșise, optimismul era încă permis, iar apariția volumașului

București. Ghid istoric, artistic, turistic a fost întâmpinată cu simpatie de bucureșteni, care păreau să aștepte cu o surprindere încântată că locuiesc într-un oraș suficient de important pentru a merita onoarea unui ghid. Edițiile s-au succedat, aduse la zi de fiecare dată – demers strict necesar într-un oraș supus unor prefaceri rapide și diversificate.

Primele condiții pentru nașterea unei colecții de carte dedicate Capitalei României fuseseră îndeplinite. Aveam pasiune, aveam editor, aveam o primă apariție, aveam proiecte, aveam nădejdi. Ne mai trebuia un element fundamental: încă un scriitor. Și nu unul oarecare. Scriitorul care ar fi fost vital pentru încolțirea acestei semințe trebuia să fie un iubitor fanatic al Bucureștilor, un cunoscător profund al orașului și al dezvoltării lui, un profesionist al condeiului – și nu numai atât, ci un autentic talent. Și, de asemenea, un om care nu dă înapoi în fața unui volum de muncă descurajant. Unde să găsești această *rara avis* pe malurile Dâmboviței?

Așa stăteau lucrurile când, într-o bună zi, în șuvoiul de texte care ne era adresat de potențiali și improbabili scriitori, am primit un manuscris al cărui titlu evoca o posibilă legătură cu subiectul care ne interesa: *Poveștile Doamnelor din București*.

Am început citirea cu rezerva caracteristică – se știe că editorul este o creatură cu suflet de gheață, dinți de rechin, inimă de diamant, cel mai dur mineral din lume etc. etc., și de aceea este atât de iubit de scriitori și, mai ales, de cei care se autoîntitulează astfel. La jumătate de oră după începerea lecturii, gheața se topise, rechinul se transformase într-un adorabil canis care zburda prin încăpere dând prietenos din coadă, iar marele diamant,

devenit un nor scânteietor de stele, învăluia lumea, învârtejindu-se până într-al nouălea cer. Cu scrisul ei elegant, informat, expresiv, plin de detalii inedite, cu personajele ei formidabile, luate din realitate și transcrise în paginile cărților cu un talent ieșit din comun, pictând o frescă multicoloră a orașului unic între toate, Victoria Dragu-Dimitriu făcuse primul pas pe calea bestsellerurilor bucureștene. Au urmat *Poveștile Domnilor din București*, *Alte povești ale Doamnelor și Domnilor din București*, *Povești cu statui și cu fântâni din București* și altele și altele, cărți cu soarta fericită a celor iubite de public, așteptate, păstrate cu sfințenie, citite și recitite.

Colecția *Planeta București* se născuse.

Și, ca orice copilă iubită, de care părinții au mare grijă, a crescut frumoasă, dreaptă și înaltă, s-a îmbogățit în calitate, s-a făcut cunoscută și îndrăgită de din ce în ce mai multă lume, pe scurt, s-a făcut mare. În anii care au trecut de la nașterea sa, colecția *Planeta București* și-a pus sigla pe mai mult de 100 de volume, mari cărți de istorie a orașului, povestiri ale întâmplărilor sale uitate, albume care zugrăvesc devenirea lui în timp, amintiri ale bucureștenilor de seamă și ale bucureștenilor mărunți ale căror vieți înmănuncheate alcătuiesc trama vieții acestei așezări. Copertele cărților încărcate de istoria și memoria orașului poartă nume cunoscute și respectate: Constantin C. Giurescu, Dinu C. Giurescu, Nicolae Iorga, Nicolae Vățamanu, Paul-Emil Miclescu, Dan Roșca, Nicolae Noica, Mihai-Sorin Rădulescu, Sorin M. Rădulescu, Emanuel Bădescu, Lelia Zamani, Aurel Ionescu, Dan Casassovici, George Potra, Henri Stahl, Constantin

Bacalbașa, Alexandru Armă, Zoltan Rostas, Radu Portocală, Dragoș Lucian Țigău, Traian Doman, Gheorghe Parusi, Cristiana Trică... Și încă, și încă.

Cea mai recentă carte care poartă sigla *Planetei* este un monumental dicționar al străzilor bucureștene, oferind celor interesați datele *tuturor* străzilor orașului, cu traseele istorice, apartenența administrativă în timp, toate denumirile atribuite de-a lungul vremii fiecărei străzi și semnificația numelui actual. Datorată unui pasionat de București, Sorin Bordușanu, care a muncit la întocmirea ei timp de decenii, lucrarea în patru volume, incluzând și unul de planșe, este pe cât de necesară orașului, pe atât de greu de înfăptuit. Acolo unde o instituție a statului nu s-a încumetat, editura Vremea a reușit miracolul publicării ei, sprijinită de oameni înțelepți și înzestrați cu darul perceperii interesului general, care au înțeles valoarea și însemnătatea acestui proiect.

Ce rezervă viitorul *Planetei București*, orașului și colecției dedicate lui? Cine știe? Cărturarul latin Terentianus Maurus a scris o frază pe care o citez adesea pentru justetea ei. Terentianus se referă la cărți, dar, adaptată, judecata s-ar putea aplica și oamenilor, și orașelor. *Pro captu lectoris habent sua fata libelli*, spune cărturarul. În traducere, în funcție de capacitatea intelectuală a cititorilor, de inteligența acestora, cărțile au destinul lor.

Aș spune, prin analogie, că, în funcție de discernământul, de capacitatea de înțelegere a celor care le locuiesc, al celor care le conduc și le administrează, și orașele au soarta lor. La fel și colecția *Planeta București*. Destinul ei depinde de cei care o călăuzesc, de cei

care o scriu, de cei care o citesc. De tăria lor. De perseverență. De gustul pentru lucruri frumoase, de calitate. La urma urmei, de iubirea noastră pentru ea.

Iubirea... cea mai dorită și mai deficitară comoară de pe Pământ...

Silvia Colfescu

Concert de muzică de Brahms. Un vis cu Lorelei, la Ateneu

Simona Chițan

Într-o seară de mai, în 1997, ascultam Brahms la Ateneul Român. M-am îndrăgostit definitiv și iremediabil de dirijorul W. B., care îmi dăruia, alături de orchestra Filarmonicii „George Enescu”, sunetele adânci ca o rană ale *Simfoniei nr. 4*. I-am luat, la finalul concertului, un interviu muzicianului care avea origine germană, ca și cea a compozitorului a cărui creație tocmai o dirijase. Încă sub vraja muzicii, ne-am așezat pe două fotolii de catifea roșie din Sala mare. Deasupra lojei noastre, trona Marea Frescă a Ateneului, realizată de pictorul Costin Petrescu în 1939.

W.B., înalt, cu o ținută aristocratică și părul ușor grizonant, m-a privit foarte atent pe toată durata interviului. La final, mi-a cerut o adresă de corespondență. I-am scris cu mâna tremurândă, pe o foaie din agendă, adresa de la casa părinților mei din Darabani, nordul Moldovei. Fiind studentă, nu aveam atunci, la 19 ani, o adresă în București. Locuiam în complexul căminelor studentești de la Leu. Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării, fostă „Ștefan Gheorghiu”, avea închiată o clădire din acest complex al Politehnicii, mai exact al Facultății de Electronică.

Venisem prima dată în București, în 1996, pentru examenul de admitere la facultate. Capitala eclectică, aglomerată, gri, în cea mai mare parte, aproape mă înghițise după un an de studii. Am supraviețuit, pentru că mi-am găsit refugiul în sălile de spectacol.

Ca să ajung la Operă, situată în zona Eroilor, pe bulevardul Mihail Kogălniceanu, luam troleibuzul 69 câteva stații de la Leu. Acesta mă lăsa chiar vizavi de impozanta clădire, care trona lângă Facultatea de Drept. Mergeam, în fiecare joi seară, la concertele de la Ateneul Român. Situat aproape de Biserica Luterană, ca să ajung la concerte, veneam pe jos, în plimbare, de la Piața Universității, pierzându-mă pe cărările din spatele Facultății de Arhitectură spre strada Benjamin Franklin. Preferata mea a rămas, însă, sala Teatrului Bulandra, cu poezia premergătoare din Grădina Icoanei.

În acea perioadă, am descoperit și biblioteca de la Universitatea Națională de Teatru și Film „Ion Luca Caragiale” (UNATC) de pe strada Matei Voievod nr. 75-77. Troleibuzul 90 mă lăsa foarte aproape de clădirea facultății de teatru. Straniu, după aproape trei decenii, îmi

amintesc încă numerele troleibuzelor cu care călătoream în lungile mele promenade și escapade culturale. La biblioteca de la UNATC, îmi făcusem un abonament pentru arhive, citeam cu nesaț despre actorii pe care îi descopeream pe scenele Bucureștiului. Devoram revista *Teatru*, coordonată atunci de veterana doamnă Florica Ichim (*n.r. – Florica Ichim a murit în 2022, la vârsta de 82 de ani*). Am devenit, în acei ani, pasionată de teatrologie – pe care o studiam cu pasiune prin prisma comunicării – și de semiotica teatrului.

W. mi-a promis, după interviu, că o să-mi scrie curând. Peste două săptămâni, mama mi-a comunicat că a ajuns, la Darabani, o scrisoare. A fost una dintre cele mai frumoase epistole de dragoste pe care le-am primit vreodată. Tatăl dirijorului fusese un pictor cunoscut în țara sa. W. mi-a trimis, alături de prima scrisoare, o grafică în cărbune, cu un arlechin, semnată de acesta. Primele rânduri din scrisoarea lui W. către mine sunau așa: *Ti-am văzut tristețea din ochi. Mi-a amintit de această lucrare. Ți-o dăruiesc. Deși clovnul din desen zâmbește, el are ochii triști, cum îi ai și tu...* Legătura noastră a continuat mai mult prin corespondență. Reperul intelectual al lui W. mi-a marcat însă tot parcursul profesional. Mi-a trimis și numeroase cărți, pe care le-am citit și m-au sprijinit în bibliografie, în franceză și în engleză, la disertația de la licență, care s-a intitulat – nu se putea, altfel! –: „Comunicarea gestuală în dirijorat”. În lucrare, analizam, prin prisma teoriei comunicării, gestică conducătorului de orchestră – *le chef d'orchestre*.

La un moment dat, lui W. i-a trebuit o prezentare cu istoricul Ateneului Român. I-am trimis-o, traducându-i

în engleză – limba în care noi corespondam – următorul text:

Ateneul Român este situat în centrul Bucureștiului, în vecinătatea Palatului Regal (astăzi, Muzeul Național de Artă al României) și a Bibliotecii Centrale Universitare – străjuită de statuia ecvestră a Regelui Carol I, primul monarh al unei Români independente.

Piatra de temelie a fost pusă pe 26 octombrie 1886, iar inaugurarea a avut loc, la 16 luni de la începerea lucrărilor, în luna februarie 1888.

Edificiul a fost ridicat în două etape: 1886-1889 și, respectiv, 1893-1897, deasupra unor temelii existente, pregătite pentru o școală de echitație. De aici forma circulară, potrivită pentru o sală de conferințe și de concerte. Cum banii Societății Ateneul Român – entitatea care a inițiat proiectul, avându-l în fruntea ei pe Constantin Esarcu – nu erau suficienți pentru construirea unui palat al culturii, a fost organizată o loterie ingeni-oasă, care avea sloganul: „Dați un leu pentru Ateneu”.

Proiectul domului circular a fost creat de Albert Galeron, recomandat de celebrul Charles Garnier, arhitectul Operei din Paris (1875). Galeron deja realizase, alături de Cassien Bernard, planurile Băncii Naționale cu câțiva ani înainte. Arhitecți români, printre care Alexandru Odobescu, Al. Orăscu, Ion Mincu, Ion Socolescu, Grigore Cerkez, Cucu Starostescu, au colaborat la proiect.

Intrarea principală este decorată cu cinci meda-lioane în mozaic reprezentând portretele domnito-rilor Alexandru cel Bun, Neagoe Basarab, Carol I, Vasile Lupu și Matei Basarab. Interiorul reunește stilul

neoclasic cu elemente specifice curentului francez Belle Epoque de la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Clădirea se remarcă prin două mari spații circu-lare, situate unul deasupra celuilalt. Dispunerea foaie-rului – sub sală, și nu în fața sa, așa cum se procedează de regulă – a fost condiționată de lipsa spațiului, terenul unde este amenajată grădina nefiind al Societății Ate-neului Român. Foaierul, cu rotonda din mijloc, este deli-mitat de 12 coloane dorice acoperite cu stucatură roz, precum și de cele patru scări din marmură de Carrara, operă a sculptorului Carol Storck.

În 1901, pictorul Ștefan Popescu a propus realizarea unei picturi de 300 metri pătrați pe pânză, care să evoce momentele cele mai importante ale istoriei noastre naționale. După strângerea de fonduri prin subscripție publică, profesorul Costin Petrescu a realizat o frescă ce reprezintă în 25 de episoade, momente importante din istoria românilor. Lucrarea, cu o lungime de 75 metri pătrați și o lățime de trei metri, începută în 1933 în teh-nică al fresco, a fost inaugurată pe 26 mai 1938.

Exteriorul clădirii conține elemente preluate de la monumente antice grecești și romane, cu frontonul tri-unghiular sprijinit de coloanele ionice.

Scara de onoare din zona de primire are două rampe curbe și este situată în partea opusă intrării principale. Interiorul se impune și prin paleta cromatică variată și calitatea deosebită a decorului din marmură arti-ficială, care a fost produsă la fabrica fraților Pietro și Giovanni Axerio, artiști italieni stabiliți în România.

În formă circulară, Sala Mare, spațiul cel mai important al Ateneului, are un diametru de 30 de metri și o capacitate de 794 de locuri în stal și în loji,